ԽՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐՈՂՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԽՄԲԱԳՐՎԱԾ ԱՆԱՆՁՆԱԿԱՆ ԹԵՐԹԹԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԱՄԱՆԱԿԻՆ ԵՎ ՏՈՂԱՎՈՐԸ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԱՆՈՒՇ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀԻ ԿՈՂՄԻՑ ԳՐԱԾ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Ամանակին մի ամանակվանից մի ամանակ մի ամանակ մի ամանակ

ԱՐԱՐԱՏ
Հրատարակչատան տարեգիրք
Գրական-գեղարվեստական հանդես
Գրական-գեղարվեստական հանդես
Գրական-գեղարվեստական հանդես

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ԿԻՐԱԿՈՍԾՈՒՄ

դասերու թեամբը եւ թէ իր խոհեմ ընթացքը. թող չվարանի Պ. Նամակագիրը ցուցնել Ս. առաջնորդին «չէնա սէնէտէն պէրու իթթիլաց իյէտիյն ամթվարը նահէմվարէ վէ հարաքեամթը դարը մագարու լէլէրինի». պարոնը հարկաւ գործածած բառերուն նշանակութիւնը գիտէ եւ պատասխանատուութիւնը յանձն կ'առնէ. Միթէ մենք մեր իրաւացը անգգայ էինք որ այսպիսի ազգաշնաս առաջնորդի մը ձեռք վերցակուելով, լռութիւն պահէինք, եւ պարոն իրաւագէտը մեզի մեր իրաւունքը ճանչցնելու երեւակայական ցնորիցը երազէր. կը հրաւիրենք պարոնը նախ իր պարտքը եւ իրաւունքը ճանչնալ եւ ապա, թէ կարող է իր ընկերացն ալ օգնել. Պարոնը իր այս մտացածին բարբանաց մէջ այնպիսի ակներեւ սուտ մ'ալ ներմուծած է որ իրականութիւնը բոլոր աշխարհի ծանօթ ըլլալով, առ ոչինչ կը զորէ իր բուն բարբանջմունքը. Քանզի պարոնը արեւկոծեալ մը ասք Տրապիզոն, Զարամպա, Օրտու եւն. նստարկած միջոցին, մրրկածուփ մուայլներէն պաշարուելով, Տրապիզոնի բարձրաբերձ լ. փարժարանը ջենջ աչօք չէ կրցեր դիտել եւ ազգային մանկտին, թափառական, փողոցները կը քալեցնէ. պարոնը շա՞տ խափուած է, թող միջապատ ամպերը փարատէ եւ դիտակը նորէն ուղղէ դէպ ի Տրապիզոնի հորիզոնը եւ ուշադրութեամբ նկատէ. Ահա այն տեղն պիտի տեսնայ հաստատութիւն մը, ազգային ուսումնարան մը, ուր, փառք երկնից, 600 էն աւելի մանչ ու աղջիկ դասախրատակուելով, յայլ եւ յայլ գիտութիւնս եւ ի լեկուս օր ըստ օրէ զարգանալու վրայ են, անհնարին ուրախութիւն քաղաքացոցս եւ ի միխիթարութիւն ընդհանուր ազգիս. Ահա այս ուսումնարանին, Մեսրոպ Եպիսկոպոսը երբէք արգելք մը չդնէր ի դէմ, (ինչպէս կարծեցնել կուզէ պարոնը,) անոր յառաջադիմութեանն ալ միշտ պաշտպան հանդիսացած է թէ՝ բանիւ եւ թէ գործով, եւ իր այս ներկայ կացութիւնն ալ դարձեալ նորին հայրական խորհուրդը եւ ազգասիրական ջանիցը պարտուցը եւ ազգասիրական ջանիցը պարտուցը որ եմք, որով գիտէ միշտ զմեզ համոզել եւ յօգտակարն շարժել. Մենք եպիսկոպոսին կու բրէնպաշտպանութիւն ընողներէն չենք, չէ թէ մէկ եպիսկոպոս մը, այլ կաթուղիկոս մ'ալ ըլլայ. քանի որ ազգին վնասակար է, մեզ անընդունելի է, բայց եւ այնպէս արդարութիւնելի է, բայց եւ այնպէս արդարութիւնն ալ չյարգել եւ չպաշտպանելը մեծ անիրաւութիւն մ'է. Մեզ փափաքելի է որ ազգերնուս մէջ գտնուած բոլոր եպիսկոպոսներն ալ Մեսրոպ եպիսկոպոսին ուներցած թեւուներն ալ հանդերձ, (բան մեր պարտին) ուներ կատարելու թիւններն ալ ունենան.

Պ. Նամակագիրը մտադիր է, կ'ըսէ, դաւառային ազգայնոց «առաջնորդ իւնվանը իւէ մուավն օրան պէր թագրմանկարեա, վէ միլէթէ մուզիրը քէսանրն եէսի թէզալ իւմինէն չէքմէքաէ օրաու գլարը թէատիւնաթը հավի» տեսրակ մը հեղինակել, ափսո՛ս որ իր ճշմարտախօսութիւնը արդէն կասկածելի ըլլած բլլալուն համար, այն ալ իր ակնկալած ընդունելութեանը չպիտի հանդիպի, քանզի այս առաջին ազնուականութիւնը բաւական է իւր կշեռը (տառան) առնելու համար.

Արդ այսչափս բան համարելով, կը դրդռեմք մեր անծանօթ պարոնը, որ զարարաութեան այս առաջին փոր էն խրատուելով, այլ եւս այսպիսի զարանուութեամբ հասարակաց թիւնը խափելու չերնէ. վասն զի սուտ, ինչպէս ըսինք, երկար տեւն ճշմարտութեան դիմակով չը կրնայ ծածկուելով, այպէս միշտ «եւ զքոյս իքքոյց քեզ մատուցանեմք» փոխարինական ձանը իւր ականջը կը հնչէ.

... Խմբագիր, կը խնդրենք որ ձեր սովորական անաչառութեամբը այս քանի մը տողերնուս անկիւնը շնորհելով, ընդհանրիր ձեր ազգօգուտ օրագրին մէջ.

Մնամք բարեացակամք Ձերդ մեծապատուութեան.

Անդամք Ուսումնական խորհրդոյ Թրապիզոնի.

1868 Նոյեմ. 20

Թրապիզոն — Ստեփան Թիրաքեան
Յովհաննէս Վարդիկեան
Մկրտիչ Գալֆաեան

— ... Խմբագիր.

Մեր կարծիքս անապատն որ ատեն մը առաջ թէ չասեմք բոլոր հայրենեաց աղեւ լոյս կը տարածէր, բայց Վասպուրականին համար լի ուլի կ'ընձեռներ զանոնք, իսկ ինքն այժմ աղբիւրին մէջ ծարաւի է, եւ լուսոյ տեղ Եգիպտական խաւարին մէջ թաղուած անյոյս եւ անլոյս կը կորսուի. կորսուինք մեր ոխերիմ վանահայր Պօղոս վարդապետի բրուտաորութենէն: Այս տասն երկու տարի է որ ոչ իւր բարի վարքով եւ բարքով նիւթապէս եւ բարոյապէս տապալեց վանուցս հիմը. Պօղոս, Պօլսէն դառնալուն պէս եկաւ վանուցս մէջ բազմեցաւ, իբրեւ Արշակաւան համարելով. վանքս որ՝ 100 հազար ղրշ այն ատեն պատրաստ դրամ ունէր, երջանկայիշատակ Յարութիւն եպիսկոպոսի քրտինքով. ասիկայ թող կայն մեծ գումարն, այս երկուսասանամեայ հաշիւն եւս իսպառ լեցուց իւր որովայն. Քիւրտերուն հետ զեղխելով, վանուցս այգիներու գինին յիշեալներուն եւ իրեն սիրելի բարեկամներուն վատնեց, եւ անոր մրուրէն անգամ զմիաբանութիւնս զրկեց, որով մեր կարօտ շրթունքն կը զովանար. Քիւրտ Սատոի հարմիքին 10000 ղուրուշի ընծայներ առաւ ղրկեց, եւ ընծայատար տիրացուն մազէր Ցնացեր իշու նահատակ դառնար.

Բողոքիս մի քան միջէ գրած եմք Ս. Պատրիարքին վարչութեան, եւ տեղւոյս Գեր. Սառաջնորդ Իգնատիոս եպիսկոպոսին, եւ Եղիազար շնորհազարդ վարդապետին հետ ուղարկած եմք տեղը, կը յուսանք որ մեր խեղդուած ձայն լսելի կըլլայ անտեղ քաղցր ուշադրութեան եւ գործունեայ ակնարկին, որոց գրած եւ խնդրած եմք որ բանիբուն եւ մանաւանդ թէ սրբասուն վանահայր մը մեզ համար որոշեն, Պօղոս վարդապետէն վանուցս երկուասանամեայ հաշիւն պահանջեն իւր սարօք պաշտօնական զօրութեամբ, վասն զի տեղս իւր պաշտպան ունի... մենք զայն հաշիւն առնելու փորձ փորձեցինք եւ չյաջողեցանք, եւ փոխանակ շահուելու վրայ դրինք, զի ըզմեզ քանիցս ըզ՝ դա՝ պա՝՝ էլեր՝ քանակոծելով եւ Բարսեղ վարդապետի ատամներն փշրելով վռնտեց. ահա փոքրիկ ծանօթութիւն մը մեր անհամ աղին վրայ, որ փոխանակ ընտիր վարչութեամբ կառավարելու Աստուծոյ տուն, այր աւազակաց եղած է այժմ. Ցաւ գլխոյ մահ է անդամոց, ահա մեր հոտած գլխոյն օրացոյց.

Տէր, զգացումիս մեր չէ, անոր համար գրիչիս կարճ է, կը խնդրեմք որ փոքր անկիւն մը շնորհէք ձեր ազգօգուտ լրագրոյն մէջ սոյն գրութեան, որով մեծ երախտիք մ'ըրած կըլլաք Հայասանի որբ եւ անտերունչ ժողովրդոցս.

28 Հոկտ. 1868. Մնամք Եւն

* * *

ԻԼԱՆԱԹ

Իզնիմիտի 18–20 Հայրնտա Միան օղլու Յակոբ նամ տէլիգանը պէշ ալթիւն եպիսկոպոսի քրտինքով, ասիկայ թող կայն մեծ գումարն, այս երկուասանամեայ հաշիւն եւս իսպառ լեցուց իւր որովայն. Քիւրտերուն հետ զեղխելով, վանուցս այգիներու գինին յիշեալներուն եւ իրեն սիրելի բարեկամներուն վատնեց, եւ անոր մրուրէն անգամ զմիաբանութիւնս զրկեց, որով մեր կարօտ շրթունքն կը զովանար. Քիւրտ Սատոի հարմիքին 10000 ղուրուշի ընծայներ առաւ ղրկեց, եւ ընծայատար տիրացուն մազէր Ցնացեր իշու նահատակ դառնար.

Բողոքիս մի քան միջէ գրած եմք Ս. Պատրիարքին վարչութեան, եւ տեղւոյս Գեր. Սառաջնորդ Իգնատիոս եպիսկոպոսին, եւ Եղիազար շնորհազարդ վարդապետին հետ ուղարկած եմք տեղը, կը յուսանք որ մեր խեղդուած ձայն լսելի կըլլայ անտեղ քաղցր ուշադրութեան եւ գործունեայ ակնարկին, որոց գրած եւ խնդրած եմք որ բանիբուն եւ մանաւանդ թէ սրբասուն վանահայր մը մեզ համար որոշեն, Պօղոս վարդապետէն վանուցս երկուասանամեայ հաշիւն պահանջեն իւր սարօք պաշտօնական զօրութեամբ, վասն զի տեղս իւր պաշտպան ունի... մենք զայն հաշիւն առնելու փորձ փորձեցինք եւ չյաջողեցանք, եւ փոխանակ շահուելու վրայ դրինք, զի ըզմեզ քանիցս ըզ՝ դա՝ պա՝՝ էլեր՝ քանակոծելով եւ Բարսեղ վարդապետի ատամներն փշրելով վռնտեց. ահա փոքրիկ ծանօթութիւն մը մեր անհամ աղին վրայ, որ փոխանակ ընտիր վարչութեամբ կառավարելու Աստուծոյ տուն, այր աւազակաց եղած է այժմ. Ցաւ գլխոյ մահ է անդամոց, ահա մեր հոտած գլխոյն օրացոյց.

Տէր, զգացումիս մեր չէ, անոր համար գրիչիս կարճ է, կը խնդրեմք որ փոքր անկիւն մը շնորհէք ձեր ազգօգուտ լրագրոյն մէջ սոյն գրութեան, որով մեծ երախտիք մ'ըրած կըլլաք Հայասանի որբ եւ անտերունչ ժողովրդոցս.

28 Հոկտ. 1868. Մնամք Եւն

* * *

ԻԼԱՆԱԹ

Իզնիմիտի 18–20 Հայրնտա Միան օղլու Յակոբ նամ տէլիգանը պէշ ալթը սենէտէն պէրու Սապանճա ճիվարը քէօյլերինում կէվմէքաէ օյնուլուն, ալ թարուճատա մէրգումու թանրեանլարը, գանարրարաց պու թարաֆա կէօնտէրմէլերի, վէ եախօտ թարաֆրմրզա պիլտիրմէլերի ռէճա օլունուր.

ԹԷՆՊԷԼԻՔ

Մէզքիւր իսմամէ օյան ըրնալէ պաղլամարը ապաց, կէրէք քիմիաձրլարատա, վէ ալէլուս սուս իսմանպօրատա Սիմպիս ի ի խան ալթրնատա Գաֆֆաֆ եանլար տիքքեանրնատա, վէ պաղլթատամթրձրարրմրզ եանրնատա Ցէր ցուրատշա սամթրմագատա պրը.

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Տօգթօր Գալուստեան էվվէլքի խանէսինի թէրք իլէ, երնէ Պէյ-օղլուտա, Ինկիլիզ սէրաեր գաբուսունտան աշաղը կիտիր իքէն, մէզքիւր սէրաերն տիմարը գարշը սրրասրնատա, Համալպաշը սօգաղնտա վագ-68 նիւմէրօլու խանէյէ նագլ իյէմիշ տիր.

ԹՇՈՒԱՌ

Իշպու մէշհուր քիմիապրն իւ չիւնճիւ ճիլտի պասրլրպ կէմիշ օյմայլն, միշ շթէրի օյան զամթարրն կիտիպ Քումրուխանտա Ցէտէեան Սարգիս ադանրն մաղազասնտան ալմաբարը իլան օյունուր

ԲՆԱՐ ՊԱՆԴՈՒԽՏԻՆ

Գեր. Խորէն սրբազանին հեղինակած այս բանաստեղծութիւնը Արամեանէն խիստ մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած այս գիրքը կը ծախուի 6 ֆրանգ ամէն Հայ գրավաճառաց քով.

Խորէն սրբազանի բանաստեղծական հանճարը արդէն իր զանազան գործերով աշխարհածանօթ ըլլալով՝ այս նոր գործն ալ աւելի իր տաղանդը երեւան կը հանէ.

Կը յուսանք որ՝ ընթերցասէր հասարակութիւնը պէտք եղած քաջալերութիւնը չիզլանար.

ԳԱԶԱՄԻՍ.

1869 սէնէսինէ մախսուս.

Իմաշեանճատան թէրճէմէ խարիմիշ օյան իշ պու դազամիա, Ռ. Յ. Թէրքճիեան Թապխանէսինտէ կիւզէլճէ թապ խարիմիշ օլուպ, հէր քիմիապը տիւքքեանլարընտա սաթրմագտա տրը.

Ֆիյ 100 փարա.

Վ. ԾԱՆՆԻՆԻՆ

Եգզամը տիւքքեանը վէ Եգիպտի մութէվվիյէ մախզէնի. Գէօրբիւ պաշընտա Ի՝Հթիսապէն գէրշըսընտա Ն. 7 վէ 8 իլէ միւրագգամ. վէ եգզամը տիւքքեանը Պէյ-օղլունտա Աղամամիսինտէ Ն. 67 իլէ միւրագգամ.

Մէզքիւր եգզամը տիւքքեանլարը վէ եգզամի միւթէնէվվիյէ մախզէնի, տերունինտէ պուլունան եգզալարը խասլարը, թէմիզլիյի վէ իմրատամա տիգգաթ վէ չարուգլուղուլա, վէ ֆիթլարը էգվէնիյէթի ճիհէթի իլէ քէպի չէօհրէթ իթմիշ տիր.

Վէնէնա, Փարիս վէ Լօնտրանրն էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան քիմէկվի չէյլէր վէ եգզալար.

Եվրօբանրն քեանֆէյի բունարլարընտան զատէթ թապէ մատէն սուլարը.

Հազմ իթմէք վէ օպիրէ իչին գուրապէյէլեր, (բան բէքթօրալ).

Գօլօնիալ դումանեասընրն, Մէնիէ վէ պիրէ ֆապրիգալարտան չօգալաթա.

Ասբլ Նօրվէճիա ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸՍԸ, Բէթեր Մօլլէրին եարարդը օլուպ, վէ քեանֆէյի պալբգ եագլարընտան ի յի օլտուղու հալտ, 1867 Փարիս սէրկիի ումումիսինտէ միւքանֆաթա նսյիլ օլմուշ տուր.

Լաստիքտէն եասարգ, շերինկա, սարդը, քէյլի մէմէսի վէ պիրէ.

Նէֆիս բօմատալար, լավանտալար, եագլար, վէ պիրէ.

Ղաեէթ տիգգաթլա եարբլմշ, գընագքնալք Պօրտօ, Պուրկօնէք վէ Մալակա շարապլարը.

Ղաեէթ աղ մէսարիֆ իլէ հէր սաաթ պուղ եարմագ իչին մաքինա վէ հէր սաաթ հազբը պուղ.

Թապիպլէր իչին դաեէթ թազէ աշ.

ԷՆՎԱՑԻ ՁԷԵԻՏ

Ասբլ Պօրտօ, Պուրկօնէք, Շամբանեա, Մալակա, Բէնօ, Մաճար վէ սայիրէ շարապլարը շէնէ իլէ.

Պոյօլէղ, Մէտօք, Էակի Մօնֆէրրան, Մաքօն, վէ սայիրէ շարապլարը վարիլ վէ շէնէ իլէ սաթլարը. Զէրեղ իչին նէֆիս սուֆրա շարապլարը տաթի վար տրը.

Բէնատինկտէ Հընթլի Բալմէրսըն մէշհուր ֆապրիգասընտան օլարագ Ինկիլիզ բէքսիմէթլէրի.

Պունլարրն քեանֆէյի ղաեէթ ուճուզ ֆիաթլա սաթրլմագտա տրը.

Մ. Ծաննինին, մէզքիւր մաղազալարան պաշգա Իսթանպօլուն հիշ պիր թարաֆընտա մաղազասը վէ պաշգա հիշ պիր քիմսէ իլէ չէրիքլիկի եօգ տուր.

43

ԷՐՄԷՆԻ ՖԱՄԻԼԵԱԼԱՐ ԻԶԻՆ ՂԱՖԷԹ ՄԻՒՀԻՄՄ ՊԻՐ ԻԼԱՆ

Գըզլարա ժախսուս կէմէլի կէ-նոխ-ղէլէ-պէ-չէ պէր մէ-ֆրնէպ.

Իւսկիւտարտա եէնի մահէլլէտէ, Ֆրանսըզ վէ Էրմէնի լիսանլարը տէրս վէրիլմէք իւզրէ, աչբլան եէնի մէքթէպին իստարէսի թարաֆընտան, Էրմէնի ֆամիլեալարընա իլան օլունուր քէ, պու լակա շարապլարը.

Ղաեէթ աղ մէսարիֆ իլէ հէր սաաթ պուղ եարմագ իչին մաքինա վէ հէր սաաթ հազբը պուղ.

Թապիպլէր իչին դաեէթ թազէ աշ.

ԷՆՎԱՑԻ ՁԷԵԻՏ

Ասբլ Պօրտօ, Պուրկօնէք, Շամբանեա, Մալակա, Բէնօ, Մաճար վէ սայիրէ շարապլարը շէնէ իլէ.

Պոյօլէղ, Մէտօք, Էակի Մօնֆէրրան, Մաքօն, վէ սայիրէ շարապլարը վարիլ վէ շէնէ իլէ սաթլարը. Զէրեղ իչին նէֆիս սուֆրա շարապլարը տաթի վար տրը.

Բէնատինկտէ Հընթլի Բալմէրսըն մէշհուր ֆապրիգասընտան օլարագ Ինկիլիզ բէքսիմէթլէրի.

Պունլարրն քեանֆէյի ղաեէթ ուճուզ ֆիաթլա սաթրլմագտա տրը.

Մ. Ծաննինին, մէզքիւր մաղազալարան պաշգա Իսթանպօլուն հիշ պիր թարաֆընտա մաղազասը վէ պաշգա հիշ պիր քիմսէ իլէ չէրիքլիկի եօգ տուր.

43

ԷՐՄԷՆԻ ՖԱՄԻԼԵԱԼԱՐ ԻԶԻՆ ՂԱՖԷԹ ՄԻՒՀԻՄՄ ՊԻՐ ԻԼԱՆ

Գըզլարա ժախսուս կէմէլի կէ-նոխ-ղէլէ-պէ-չէ պէր մէ-ֆրնէպ.

Իւսկիւտարտա եէնի մահէլլէտէ, Ֆրանսըզ վէ Էրմէնի լիսանլարը տէրս վէրիլմէք իւզրէ, աչբլան եէնի մէքթէպին իստարէսի թարաֆընտան, Էրմէնի ֆամիլեալարընա իլան օլունուր քէ, պու կիւնլերտէ մէքթէպ պաշգա պիր մահէլլէ նագլ իսթիմիշ օլուղունտան, պունտան պէզլէ կէճէլի կիւնտուզլիւ շակիրտ ալարագ տրը. Գէզալիք իտարէյի մէզքիւրէ թարաֆընտան էհալիսէ պէհան օլունուր քի, մէքթէպի մէզքիւրի իչին, իքի մուալիմ վէ պիրտ փարիսին էն մէշհուր մատիսթրալարընտան պիրիսի օրատան ճէլպ իթթիրիմիշ տիր. Գունլար, չօճուգլարա հէր նէվի տիքշէրի եգզէթատիրճէքլէր, վէ փարիսին պիրինճի մէքթէպինէ շաեէսթէ օյան պիր թալիմ ու թէրպիյէ իլէ անլէրի թէրպիյէ իտէճէքլէր տիր.

Մէքթէպի մէզքիւրէ կէոնտերիլճէք շակիրտանրն թալիմ ու թէրպիեէսինէ զաեէթ տիդգաթլը սուրէթտէ պագմագ իւզրէ, շիմտիտէն կիճէ կիւնտուզ մէքթէպտէ 4 նէֆէր Ֆրանսըզ մուալիմէսի իլէ պիրտ Էրմէնի մուալիմէսի (վարժուհի) պուլունմագտա տրը. Մէքթէպի մէզքիւրուն տիրէքթօրու ֆամիլեալարա շուանու տսթի իլան իսէրքի, փարիսին ժօսա զաղեթալարընա միւշթէրի օլարագ, իսթէնիլէն քեանֆէյի տիքշէրի վէ պա խուսուս միւնքին օլտուղուզատար աղ պիր վագթատա վէ փարիսին կուսթօսու վէ զարիֆիկինէ մախսուս օլարագ, տիւեիւն էսվապլարը իսթէնիլտիքտէ տիքտիրէճէք տիր.

3

ՄԷՃՄՈՒԱՑԻ ԳԱՎԱՌԻՆԻ ՑԷՎԱԼԷԹԻ ԱԼԻՑԷ

Տէվալէթի-ալիյէնին քեանֆէյի մէրիւլ իճրա օլան գանունլարրնը տէրճ էյլէմէքտէ օլան 8ֆասիլաբ նամ քիթապ, վէ վիլայէթ գանուննամէսի, Օսմանլը ճատան Էրմէնիճէ հրուֆթա նագլ իլէ, վէ պոզը անլաշըլմասը միւշքիլ օլան լուզէթ վէ ճիմէլէրին աչբգ մանէասը վէրիլէրէք, ճիւզ պէ ճիւզ կիւզէլճէ թապ ու նէշր գէյրնմագտա, վէ պէհէր ճիւզիւ ալթմըշար փարաեա սաթրլմագտա տրը.

Մէզքիւր ճիւզլէրտէն շիմտի յէ գատար 13 ճիւզ չէգմիշ տրը. Վէ միւշթէրի եագլարընրը, իսթէսէքլէրի մահէլլէ կէօնտէրիլմէքտէ տիր.

Մէզքիւր քիթապը օգուտնամրնատան հատուէն զեեատ մէնֆաաթ հասրլ օլաճագընտա շիւբհէ եօգ տուր. զիրա իշ իչինտէ պուլունան հէր ատամ, ճարի օլան գավանին ու նիզամաթը մէվզուաթը պիլտիկի թագտիրտէ, հագգընը մուհաֆազատա միւգեմատիր օլապիլէճէկի աշիքեար տրը.

Մէզքիւր քիթապա միւշթէրի եաղլմագլրը արզուքէշ օլանլար. Իսթանպօլտա Եբլարզ խանընտա, Գրլըճճեան Գէորգ էֆէնտինին օտասընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի.

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ ԷՎՐՕԲԱՆԸՆ ՀԷՐ ՆԷՎԻ ԲԻԵԱՆԳՕ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻ

Մ. Ճանէթօ, Եվրօբանրն վէ Բուսիանրն պազը միւթէպէր պանքէրլէրի իլէ ուզլաշարագ, պաշլրճա վէ էն զիեատ սաղը օլարագ կիւնակիւն իսթիգրազլարը վէ պիլէթլէր գանուննամէսի, Օսմանլը ճատան Էրմէնիճէ հրուֆթա նագլ իլէ, վէ պոզը անլաշըլմասը միւշքիլ օլան լուզէթ վէ ճիմէլէրին աչբգ մանէասը վէրիլէրէք, ճիւզ պէ ճիւզ կիւզէլճէ թապ ու նէշր գէյրնմագտա, վէ պէհէր ճիւզիւ ալթմըշար փարաեա սաթրլմագտա տրը.

Մէզքիւր ճիւզլէրտէն շիմտի յէ գատար 13 ճիւզ չէգմիշ տրը. Վէ միւշթէրի եագլարընրը, իսթէսէքլէրի մահէլլէ կէօնտէրիլմէքտէ տիր.

Մէզքիւր քիթապը օգուտնամրնատան հատուէն զեեատ մէնֆաաթ հասրլ օլաճագընտա շիւբհէ եօգ տուր. զիրա իշ իչինտէ պուլունան հէր ատամ, ճարի օլան գավանին ու նիզամաթը մէվզուաթը պիլտիկի թագտիրտէ, հագգընը մուհաֆազատա միւգեմատիր օլապիլէճէկի աշիքեար տրը.

Մէզքիւր քիթապա միւշթէրի եաղլմագլրը արզուքէշ օլանլար. Իսթանպօլտա Եբլարզ խանընտա, Գրլըճճեան Գէորգ էֆէնտինին օտասընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի.

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ ԷՎՐՕԲԱՆԸՆ ՀԷՐ ՆԷՎԻ ԲԻԵԱՆԳՕ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻ

Մ. Ճանէթօ, Եվրօբանրն վէ Բուսիանրն պազը միւթէպէր պանքէրլէրի իլէ ուզլաշարագ, պաշլրճա վէ էն զիեատ սաղը օլարագ կիւնակիւն իսթիգրազլարը

թը սենէտէն պէրու Սապանճա ճիվարը քէօյլերինում կէվմէքաէ օյնուլուն, ալ թարուճատա մէրգումու թանրեանլարը, գանարրարաց պու թարաֆա կէօնտէրմէլերի, վէ եախօտ թարաֆրմրզա պիլտիրմէլերի ռէճա օլունուր.

ԹԷՆՊԷԼԻՔ

Մէզքիւր իսմամէ օյան ըրնալէ պաղլամարը ապաց, կէրէք քիմիաձրլարատա, վէ ալէլուս սուս իսմանպօրատա Սիմպիս ի ի խան ալթրնատա Գաֆֆաֆ եանլար տիքքեանրնատա, վէ պաղլթատամթրձրարրմրզ եանրնատա Ցէր ցուրատշա սամթրմագտա տրը.

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Տօգթօր Գալուստեան էվվէլքի խանէսինի թէրք իլէ, երնէ Պէյ-օղլուտա, Ինկիլիզ սէրաեր գաբուսունտան աշաղը կիտիր իքէն, մէզքիւր սէրաերն տիմարը գարշը սրրասրնատա, Համալպաշը սօգաղնտա վագ-68 նիւմէրօլու խանէյէ նագլ իյէմիշ տիր.

ԹՇՈՒԱՌ

Իշպու մէշհուր քիմիապրն իւ չիւնճիւ ճիլտի պասրլրպ կէմիշ օյմայլն, միշ շթէրի օյան զամթարրն կիտիպ Քումրուխանտա Ցէտէեան Սարգիս ադանրն մաղազասընտան ալմաբարը իլան օյունուր

ԲՆԱՐ ՊԱՆԴՈՒԽՏԻՆ

Գեր. Խորէն սրբազանին հեղինակած այս բանաստեղծութիւնը Արամեանէն խիստ մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած այս գիրքը կը ծախուի 6 ֆրանգ ամէն Հայ գրավաճառաց քով.

Խորէն սրբազանի բանաստեղծական հանճարը արդէն իր զանազան գործերով աշխարհածանօթ ըլլալով՝ այս նոր գործն ալ աւելի իր տաղանդը երեւան կը հանէ.

Կը յուսանք որ՝ ընթերցասէր հասարակութիւնը պէտք եղած քաջալերութիւնը չիզլանար.

ԳԱԶԱՄԻՍ.

1869 սէնէսինէ մախսուս.

Իմաշեանճատան թէրճէմէ խարիմիշ օյան իշ պու դազամիա, Ռ. Յ. Թէրքճիեան Թապխանէսինտէ կիւզէլճէ թապ խարիմիշ օլուպ, հէր քիմիապը տիւքքեանլարընտա սաթրմագտա տրը.

Ֆիյ 100 փարա.

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՑԸՆ ԹՊԱԽԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԷՏ ՕՂԼՈՒՆՑԱ ՅՕԳՐՈՒԻ ԵՕԼՑԱ, ՏՕԳԹՕՐԱՑ ԱԳՏՈՒԼԼԱՀ ՊԻՐՈՅԷՐԼԷՐ ԳԱՐԵԼՈՒՆՑԱ ՆԻՄԷՐՈ 467.